Lietas arhīva Nr. A42-00965-20/46
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0909.A420301319.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Valmierā 2020. gada 9. septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Solveiga Pone,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījuma vietu pārvaldes pārstāvim /pers. B/,

atklātās tiesas sēdēs izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz pieteicēja pieteikumu par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2019. gada 22. oktobra lēmuma Nr. 1.6-A/3539 „Par piemēroto disciplinārsodu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas Centrālcietuma priekšnieka 2019. gada 19. septembra Lēmumu „Par soda piemērošanu notiesātajam" par Ministru kabineta 2006. gada 30. maija noteikumu Nr. 423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" (turpmāk – Iekšējās kārtības noteikumi) 45.2. punkta un 44.9. punkta pārkāpumu, kas saskaņā ar Latvijas sodu izpildes kodeksa 70. panta otrās daļas 6. punktu atzīts par rupju disciplīnas pārkāpumu, pieteicējam saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. panta pirmās daļas 1. punktu piemērots disciplinārsods – izteikts brīdinājums (*liets 42. lapa*).

Pārkāpums izpaudies tādējādi, ka 2019. gada 11. septembrī plkst. 7.30, ierodoties darba vietā, administrācijas pārstāvis konstatēja, ka pieteicējs patvaļīgi bez administrācijas atļaujas atradās 3. korpusa SIA /Nosaukums A/ veikala telpās, kur pieteicējs nedzīvo un nestrādā. Uz administrācijas pārstāvja likumīgu prasību, kāpēc pieteicējs atrodas veikalā un kurš viņam atļāvis, pieteicējs atbildējis izaicinoši: „a kāda tev lieta" (daļa).

Pieteicējs Rīgas Centrālcietuma priekšnieka 2019. gada 19. septembra lēmumu apstrīdējis (*lietas 40. lapa*).

Ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2019. gada 22. oktobra lēmumu Nr. 1.6-A/3539 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts (atzīts par tiesisku) (*lietas 6. – 8. lapa*).

[2] Pieteicējs, nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, vērsās ar pieteikumu tiesā, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs dzīvo Rīgas Centrālcietuma 3. korpusā, kur faktiski atrodas arī viņa darba vieta un veikals. Veikals tiek apmeklēts kopš 2018. gada 17. aprīļa, kad pieteicējs sāka strādāt, un apmeklējuma laiki ir bijuši dažādi. Pie tam veikals ir apmeklēts daudzas reizes bez jebkādiem sodiem, tajā skaitā pirms rīta pārbaudes plkst. 8.00, kā arī vēl citos laikos. Pieteicējs veikalā var nokļūt arī pa centrālajām kāpnēm, kur nav ieslodzīto kameras. Minētajā vietā atrodas arī 3. korpusa režīma daļas kabineti, kur pieteicējam nav aizliegts ienākt. Drošības daļa, kura dod apstiprinājumu ieslodzītā nodarbināšanai, ļoti labi zina, kuram var uzticēt brīvi pārvietoties, kā arī zina, ka pieteicējs nelieto ne narkotikas, ne alkoholu, utt. Pieteicējs vērš uzmanību uz to, ka strādājošie notiesātie paši apmeklē veikalu.

Ņemot vērā, ka pieteicējam nav aizliegts tur atrasties un bija viņa iepirkuma veikšanas diena, nekas netika pārkāpts.

[2.2] Pārsūdzētajā lēmumā nav norādīts, ka pieteicējam ir soda izciešanas režīma augstākā pakāpe. Līdz ar to veidojas absurda situācija, kad strādājošais, kas izcieš sodu zemākajā soda izciešanas režīma pakāpē, iet uz veikalu un par to netiek sodīts, bet strādājošais, kas izcieš sodu augstākajā soda izciešanas režīma pakāpē, tiek sodīts.

[2.3] Neatbilst patiesībai pārsūdzētajā lēmumā norādītais, ka par katru soli ir jāatskaitās dežurantam. Nav nepieciešams par katru savu soli atskaitīties korpusa vecākajam. Pietiek pateikt, lai dežurants atver posteņa restes un viss. Dežurantu pietrūkst un tieši no rītiem ir ļoti daudz darba. Tāpēc korpusa vecākais vai dežurants var sekot līdzi caur videonovērošanas kamerām, kas ir uzstādītas visur, tajā skaitā arī koridorā, kur atrodas veikals. Pārkāpums ir tad, ja aiziet uz citu korpusu, kurā nedzīvo un nestrādā vai, ja atrodas cita notiesātā kamerā.

[2.4] Apstrīdēšanas iesniegumā tika lūgts ne tikai atcelt disciplinārsodu, bet arī anulēt 2019. gada 11. septembrī sastādīto ziņojumu, jo pieteicējam ir izveidojies konflikts ar Rīgas Centrālcietuma 3. korpusa režīma daļas un uzraudzības daļas vadību. Konflikts sācies 2019. gada 8. aprīlī, kad pieteicējam likts strādāt ārpus viņam noteiktā darba laika. Šāda veida strīds nav bijis pirmo reizi. Konflikts pastāv arī tāpēc, ka par minētajiem Rīgas Centrālcietuma amatpersonu pārkāpumiem pieteicējs sūdzējies Pārvaldei. Pieteicējam izteikti draudi, ka viņam atņems soda izciešanas režīma augstāko pakāpi. Tāpēc pieteicējs uzrakstījis iesniegumu par atteikšanos no soda izciešanas režīma augstākās pakāpes. Par Rīgas Centrālcietuma amatpersonu visatļautību liecina arī tas, ka īsā laikā par pieteicēju uzrakstīti četri ziņojumi.

[3] Pārvalde pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt kā nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem un turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] Pieteicējs resocializācijas procesa ietvaros pieņemts darbā Rīgas Centrālcietuma saimnieciskajā apkalpē par apkopēju. Saskaņā ar Rīgas Centrālcietuma saimnieciskās apkalpes darba laika grafiku pieteicējam 2019. gada 11. septembrī bija paredzēti uzkopšanas darbi laikā no plkst. 7.00 līdz 8.00, no plkst. 14.00 līdz 15.00 un no plkst. 17.00 līdz 19.00. Pieteicējs ir parakstījies par to, ka ir iepazīstināts ar darba laiku.

Ieslodzītos no slēgtā tipa kamerām izlaiž cietuma amatpersonas, kuras informē par izvešanas iemeslu. No apstrīdēšanas iesnieguma un pieteikuma nepārprotami izriet, ka pieteicējam bija zināms, ka viņš 2019. gada 11. septembrī no rīta tika izvests no kameras savu darba pienākumu veikšanai. Vienlaikus no pieteikuma izriet, ka viņam ir zināmas darba pienākumu veikšanas vietas, kā arī tas, ka veikala telpas nav pieteicēja darba pienākumu veikšanas objekts.

Ņemot vērā minēto, pieteicējs faktiski izmantoja savu apmaksāto darba laiku privāto vajadzību apmierināšanai, to neslēpjot un uzskatot to par

pieņemamu.

[3.2] Saskaņā ar Rīgas Centrālcietuma priekšnieka 2018. gada 30. novembra rīkojumu Nr. 143, lai nodrošinātu visiem ieslodzītājiem vienlīdzīgās tiesības iepirkties cietuma veikalā, ka arī lai nepieļautu izolācijas prasību pārkāpšanu, visiem ieslodzītājiem ir noteiktas iepirkuma veikšanas dienas un konkrētie laiki. Neatkarīgi, no tā vai ieslodzītais cietuma administrācijas pavadībā tiek izvests uz veikalu, vai iepērkas cietuma veikalā ar cietuma administrācijas starpniecību, iepirkšanās laikus un dienas ir jāievēro, ja vien nav saņemta īpaša cietuma administrācijas atļauja veikt iepirkumus ārpus paredzētas dienas vai laika.

No pieteicēja pieteikuma un apstrīdēšanas iesnieguma neizriet, ka viņam 2019. gada 11. septembrī kāda pilnvarota amatpersona būtu devusi atļauju iepirkties cietuma veikalā ārpus dienas kārtībā noteiktā laika un pārtraukt savu darba pienākumu veikšanu.

Tāpat saskaņā ar Rīgas Centrālcietuma priekšnieka 2018. gada 30. novembra rīkojumu Nr. 143 ieslodzītajiem, neatkarīgi no viņu izvietošanas Rīgas Centrālcietumā, pārvietoties ārpus dzīvojamā iecirkņa vai dzīvojamās kameras ir atļauts stingri noteikto darba objektu vai pārvietošanās maršrutu robežās.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā norādītos argumentus.

Tiesas sēdē atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pārvaldes pārstāvis pieteicēja pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos ietvertos argumentus.

Tiesas sēdēs nopratināti liecinieki /pers. G/ un /pers. H/.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir pamatots un daļēji apmierināms.

[6] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 9. pantā noteikts, ka personām, kuras izcieš sodu, ir likumos noteiktie pienākumi un tiesības ar ierobežojumiem, ko likumi paredz notiesātajiem, kā arī ar tādiem ierobežojumiem, kas izriet no tiesas nolēmuma vai prokurora priekšraksta par sodu un soda izciešanas kārtības, kādu attiecīgā soda veida izciešanai nosaka šis kodekss.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 41. panta pirmo daļu režīma pamatnoteikumi brīvības atņemšanas iestādēs ir notiesāto obligāta izolācija un uzraudzība, lai viņiem nebūtu iespējams izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus; viņiem noteikto pienākumu precīza bezierunu izpilde; dažādi režīma apstākļi atkarībā no notiesātā izdarītā noziedzīgā nodarījuma rakstura, viņa personības un uzvedības.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 42. pantu brīvības atņemšanas iestādēs nosaka stingri reglamentētu iekšējo kārtību, kas paredz: notiesāto pieņemšanas kārtību brīvības atņemšanas iestādēs; notiesāto uzvedības noteikumus darba un atpūtas laikā; darbu un amatu sarakstu, kuros aizliegts nodarbināt notiesātos; priekšmetu un mantu sarakstu un skaitu, kurus viņi var turēt pie sevis; lietošanai aizliegto priekšmetu izņemšanas kārtību; pārbaudes un satikšanās noteikumus; noteikumus, kā pieņemami un izsniedzami sūtījumi, pienesumi, bandroles un korespondence notiesātajiem, kā arī pārtikas produktu un pirmās nepieciešamības priekšmetu sarakstu un skaitu, kurus atļauts pārdot notiesātajiem.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 11. panta piekto daļu brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumus apstiprina Ministru kabinets. Noteikumu Nr. 423 IX nodaļā (43.-45. punkts) ir noteikta notiesāto personu uzvedības kārtība. 44. punktā ir noteikti notiesāto pienākumi brīvības atņemšanas vietā. Kā viens no pienākumiem Noteikumu Nr. 423 44.9. apakšpunktā noteikts pienākums izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības.

Savukārt Noteikumu Nr. 423 45. punktā noteikti aizliegumi notiesātajiem. Noteikumu Nr. 423 45.2. apakšpunktā noteikts aizliegums patvaļīgi atrasties objektos vai telpās, kurās notiesātie nestrādā vai nedzīvo.

No minētajām tiesību normām izriet, ka notiesātajam brīvības atņemšanas vietā ir pienākums ievērot tajā noteiktos iekšējās kārtības noteikumus, tostarp notiesātajiem noteiktos pienākumus un aizliegumus, kas cita starpā ietver pienākumu izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības un aizliegumu patvaļīgi atrasties objektos vai telpās, kurās notiesātie nestrādā vai nedzīvo. Turklāt noteiktā kārtība ir ievērojama un izpildāma precīzi un bez ierunām.

[7] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 42. panta otrajā daļā noteikts, ka brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumus izvieto visiem notiesātajiem pieejamā vietā. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 423 11. punktu, pieņemot notiesāto brīvības atņemšanas iestādē, notiesāto iepazīstina ar viņa tiesībām un pienākumiem.

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs 2018. gada 1. novembrī ar parakstu ir apliecinājis, ka ir iepazinies gan ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa izrakstu, gan ar brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumiem, ar savu parakstu apliecinot apņemšanos pildīt likumus, noteikumus un iestādes kārtību. Minētais liecina par to, ka pieteicējs ar brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumiem ir iepazinies un ka pieteicējam tajos noteiktās tiesības un pienākumi, tostarp, brīvības atņemšanas iestādē noteiktie aizliegumi, ir zināmi.

[8] Rīgas Centrālcietuma priekšnieka 2019. gada 19. septembra lēmumā par soda piemērošanu notiesātajam kā pārkāpumu apstiprinošs dokuments, pierādījums lietā norādīts ziņojums Nr. 2249.

No lietas materiāliem konstatējams, ka ar Nr. 2249 reģistrēts Uzraudzības daļas jaunākā inspektora /pers.H/ 2019. gada 11. septembra ziņojums (*lietas 41. lapa*).

Ziņojumā norādīts, ka 2019. gada 11. septembrī plkst. 7.30 ierodoties darba vietā konstatējis, ka pieteicējs patvaļīgi bez administrācijas atļaujas atradās 3. korpusa SIA /Nosaukums A/ veikala telpās, kur notiesātais nedzīvo un nestrādā. Uz administrācijas pārstāvja likumīgu prasību, kāpēc viņš atrodas veikala telpā un kurš ir atļāvis, pieteicējs atbildējis „a kāda tev lieta". Iepriekš pieteicējs ticis brīdināts par cietuma iekšējās kārtības noteikumu neievērošanas sekām. Pieteicējs pārkāpis Noteikumu Nr. 423 45.2. un 44.9. apakšpunkta prasības, kas saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. panta 6. punktu ir rupjš brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumu pārkāpums.

Ziņojumā ir ieraksts par to, ka pieteicējs ar ziņojuma saturu iepazīstināts un ka pieteicējs ir kategoriski atteicies rakstīt paskaidrojumu.

[9] Pieteicējs, apstrīdot un pārsūdzot piemēroto disciplinārsodu, norādījis, ka sodu izcieš augstākajā režīma pakāpē, pieteicējs ir izvietots 3. korpusā (373. kamerā) un 3. korpusā ir pieteicēja darba vieta, kur pieteicējs veic savus darba pienākumus. Pieteicējam nav aizliegumu pārvietoties pa trešo korpusu. 2019. gada 11. septembrī pieteicējam noteiktajā darba laikā (no plkst.7.30 līdz 8.00) 19. postenim noteiktajā veikalā dienā ar veikala darbinieces atļauju nopircis divus saldējumus. Pieteicējs norādījis, ka ir arī citās dienās veikalā iepircies un citos gadījumos viņam nav izteikti aizrādījumi.

[10] Sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas stadijā lietā papildus iegūti un, izdodot pārsūdzēto lēmumu, vērtēti šādi pierādījumi.

[10.1] Uzraudzības daļas jaunākā inspektora Ā. Baugera 2019. gada 14. oktobra ziņojums (*lietas 43. lapa*).

Ziņojumā norādīts, ka 2019. gada 11. septembrī plkst. 7.30, ejot uz savu dienesta vietu, pamanījis, ka ieslodzītais pieteicējs atrodas SIA /Nosaukums A/ veikala telpās. Uz jautājumu, ko pieteicējs dara veikala telpās un kas viņu tur ielaidis, pieteicējs sācis bļaut uz /pers. H/: „Kas tev par lietu". Atkārtoti jautājot, ko pieteicējs dara veikala telpās, pieteicējs vēlreiz atbildējis: „Kas tev par lietu". Vēlāk, dodoties uz 3. korpusa vecākā uzrauga telpu, pajautājis, kurš pieteicēju palaidis uz veikalu. Uzraudzības daļas amatpersonas, kuras pildīja amata pienākumus, atbildēja, ka neviens. Saskaņā ar Rīgas Centrālcietuma priekšnieka 2018. gada 30. novembra rīkojumu Nr. 143 „Par Rīgas Centrālcietumā izvietoto apcietināto un notiesāto dienas kārtības apstiprināšanu" ieslodzītie, kuri ir izmitināti 3. korpusa kamerās, Nr. 365 – 375, veikala preces saņem katru trešdienu, nevis paši iet iepirkties.

Ņemot vērā, ka plkst. 7.30 pieteicējam saskaņā ar apstiprināto darba grafiku bija jāstrādā, bet viņš atradās vietā, kur viņš nestrādā un nedzīvo, /pers. H/ uzrakstījis ziņojumu par ieslodzītā disciplīnas pārkāpumu.

[10.2] Rīgas Centrālcietuma Nodrošinājuma daļas vadītāja vietnieces 2019. gada 22. oktobra izziņā informējusi, ka Rīgas Centrālcietuma saimnieciskajā apkalpē nodarbinātā notiesātā pieteicēja amata pienākumos ietilpst Rīgas Centrālcietuma 3. korpusa 15. posteņa (2. stāvs), 17. posteņa (3. stāvs) un 19. posteņa (4. stāvs) uzkopšana (*lietas 44. lapa*).

[10.3] Rīgas Centrālcietuma 2018. gada 30. novembra rīkojuma Nr. 143 „Par Rīgas Centrālcietumā izvietoto apcietināto un notiesāto dienas kārtības apstiprināšanu" (turpmāk – Rīgas Centrālcietuma rīkojums Nr. 143) 3. pielikums „Cietuma 3. korpusa ieslodzīto dienas kārtība". No minētās dienas kārtības konstatējams, ka laikā no plkst. 7.30 – 8.10 dienas kārtībā ir paredzēta sagatavošanās dienā paredzētajiem pasākumiem, kameras uzkopšana, ieslodzīto gultas veļas savākšana (dušas telpas apmeklējuma dienā).

Cietuma veikala apmeklējums 352 – 364. kamerās izvietotajiem ir noteikta trešdienās (iepirkumu izsniegšana) laika posmā no plkst. 13.00 līdz plkst. 16.00, piezīme: „pirmdienās – iesniegumu pieņemšana preču iegādei Cietuma veikalā).

Rīkojuma Nr. 143 3. pielikuma 5. punktā noteikts, ka ieslodzītajiem pārvietoties ārpus kameras ir atļauts tikai saskaņā ar attiecīgu amatpersonas rīkojumu, amatpersonas norādītā maršruta (objekta) robežās (*lietas 48. - 49. lapa*).

[10.4] 2018. gada 17. aprīlī starp Rīgas Centrālcietumu un pieteicēju noslēgta vienošanās par darba veikšanu Nr. 45 (*lietas 50. – 53. lapa*). Vienošanās noslēgta par to, ka pieteicējs resocializācijas procesa ietvaros tiek iesaistīts saimnieciskās apkalpes darbos Rīgas Centrālcietumā – darbā par apkopēju (1. un 2. punkts). Darbs tiek veikts summētā darba laika ietvaros saskaņā ar cietuma priekšnieka apstiprinātu darba grafiku (11. punkts).

[10.5] Darba grafiks 2019. gada septembrī, kurā norādīts pieteicēja darba laiks plkst. 7.00 - 8.00, 14.00 - 15.00, 17.00 – 19.00, 2019. gada 11. septembrī 4 stundas (lietas 54. lapa).

[11] Izvērtējot minētos pierādījumu, secināms, ka 2019. gada 19. septembrī plkst. 7.30, ņemot vērā noteikto dienas kārtību un pieteicējam noteikto darba grafiku, pieteicējs nedrīkstēja atrasties Rīgas Centrālcietuma 3. korpusa telpās esošā veikala telpās un iepirkties.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 50.^{4} panta septītās daļas 3. un 9. punktu notiesātajiem, kuri sodu izcieš slēgtā cietuma soda izciešanas režīma augstākajā pakāpē, ir tiesības dienas kārtībā paredzētajā laikā patstāvīgi apmeklēt cietuma veikalu un iepirkties cietuma veikalā par naudas summu vienas Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas apmērā. Saskaņā ar Rīgas Centrālcietuma rīkojuma Nr. 143 3. pielikumu (sprieduma 10.3. punkts) ka veikala apmeklējuma laiks noteikts trešdienās laika posmā no plkst. 13.00 līdz plkst. 16.00, ar piezīmi „iepirkumu izsniegšana". Norādāms, ka tiesības iepirkties cietuma veikalā tikai ar cietuma darbinieku starpniecību saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 50.^{4} pantā noteiktajām notiesāto tiesībām ir tiem notiesātajiem, kuri sodu izcieš slēgtā cietuma soda izciešanas režīma zemākajā pakāpē, bet minētā jautājuma izšķiršana nav izskatāmās lietas priekšmets.

2019. gada 11. septembris atbilstoši Rīgas Centrālcietuma rīkojuma Nr. 143 3. pielikumā noteiktajai dienas kārtībai pieteicējam bija noteikta kā veikala apmeklējuma diena, taču veikala apmeklējuma laiks bija noteikts laika posmā no plkst. 13.00 līdz plkst. 16.00. Tādēļ saskaņā ar Rīgas Centrālcietuma rīkojuma Nr. 143 3. pielikumā noteikto dienas kārtību 2019. gada 11. septembrī plkst. 7.30 pieteicējs nedrīkstēja atrasties Rīgas Centrālcietuma 3. korpusā esošā cietuma veikala telpās.

No iepriekš aplūkotajiem pierādījumiem konstatējams, ka pieteicējs saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 56.^{2} panta otrās daļas 1. punktu 2019. gada 11. septembrī bija nodarbināts Rīgas Centrālcietuma saimnieciskajā apkalpē par apkopēju, laika posmā no plkst. 7.00 līdz plkst. 8.00, no plkst. 14.00 līdz plkst. 15.00 un laika posmā no plkst. 17.00 līdz plkst. 19.00 (sprieduma 10.4. un 10.5. punkts). Amata pienākumi pieteicējam bija jāpilda Rīgas Centrālcietuma 3. korpusa 15. postenī, kas atrodas 2. stāvā, 17. postenī, kas atrodas 3. stāvā un 19. postenī, kas atrodas 4. stāvā (sprieduma 10.2. punkts). Taču no lietas materiāliem konstatējams un lietā nav strīda par to, ka SIA /Nosaukums A/ veikala telpas atrodas Rīgas Centrālcietuma 3. korpusa pagrabstāvā. Tādēļ secināms, ka 2019. gada 11. septembrī plkst. 7.30 SIA /Nosaukums A/ veikala telpās pieteicējam nebija jāuzturas saistībā ar amata pienākumu izpildi.

No Rīgas Centrālcietuma Uzraudzības daļas amatpersonas 2019. gada 14. oktobra dienesta ziņojuma konstatējams, ka Rīgas Centrālcietuma Uzraudzības daļas amatpersonas, kuras 2019. gada 11. septembrī pildīja amata pienākumus, nav devušas pieteicējam atļauju atrasties SIA /Nosaukums A/ veikala telpas (apmeklēt veikalu) (sprieduma 10.1. punkts). Tādēļ secināms, ka pieteicēja rīcība, 2019. gada 11. septembrī plkst. 7.30 dodoties uz pagrabstāvu, uz cietuma veikalu, bija patvaļīga rīcība.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst par pierādītu apstākli, ka 2019. gada 11. septembrī plkst. 7.30 pieteicējs patvaļīgi atradās telpās, kurās pieteicējs nedzīvo un nestrādā, tādējādi pārkāpjot Noteikumu Nr. 423 45.2. apakšpunktā noteikto aizliegumu.

[12] No Rīgas Centrālcietuma Uzraudzības daļas amatpersonas 2019. gada 11. septembra ziņojuma un no 2019. gada 14. oktobra dienesta ziņojuma konstatējams (sprieduma 9. un 10.1. punkts), ka pieteicējs nepieklājīgā veidā atteicies sniegt paskaidrojumu Rīgas Centrālcietuma administrācijas pārstāvim par savu atrašanos veikala telpās. Proti, brīdī, kad Rīgas Centrālcietuma Uzraudzības daļas jaunākais inspektors /pers.H/ konstatējis, ka pieteicējs atrodas cietuma veikalā un prasījis izskaidrot pieteicēja atrašanās cietuma veikala telpās iemeslu, pieteicējs atbildējis: „Kas tev par daļu" Arī uz atkārtoti amatpersonas uzdoto jautājumu pieteicējs atbildējis: „Kas tev par daļu".

Minētos apstākļus papildus apstiprina Rīgas Centrālcietuma Uzraudzības daļas jaunākā inspektora /pers.H/ tiesas sēdē sniegtā liecība (*lietas 112. – 114. lapa*). /pers. H/ tiesas sēdē liecību sniedza, brīdināts par kriminālatbildību, kas iestājas apzināti nepatiesas liecības sniegšanas gadījumā. Tādējādi /pers. H/ liecību ir sniedzis, apzinoties, ka par nepatiesu liecību sniegšanu viņš tiks saukts pie kriminālatbildības, kas pastiprina liecību ticamību. Turklāt arī SIA /Nosaukums A/ darbiniece, kura 2019. gada 11. septembrī pildīja pārdevējas darba pienākumus cietuma veikalā tiesas sēdē sniegtajā liecībā apstiprināja, ka starp pieteicēju un cietuma administrācijas pārstāvi ir bijusi saruna paaugstinātos toņos, taču SIA /Nosaukums A/ darbiniece neatceroties, ka būtu izteikti draudi vai lietoti necenzēt vārdi (*lietas 112. – 114. lapa*).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst par pierādītu apstākli, ka 2019. gada 11. septembrī, pieteicējs ir atteicies izpildīt Rīgas Centrālcietuma

administrācijas pārstāvja likumīgu prasību sniegt paskaidrojumu par savu atrašanos cietuma veikala telpās laikā, kad saskaņā ar noteikto dienas kārtību atrašanās cietuma veikala telpās nav atļauta, tādējādi pārkāpjot Noteikumu Nr. 423 44.9. apakšpunktā noteiktās prasības.

Turklāt tiesa atzīst, ka atteikums sniegt paskaidrojumu tika izteikts nepieklājīgā veidā, kas būtu vērtējams arī kā iespējams Noteikumu Nr. 423 44.6. apakšpunktā noteikto prasību būt pieklājīgam saskarsmē ar cietuma administrācijas pārstāvjiem, darbiniekiem un amatpersonām pārkāpums.

[13] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. pantā noteikti notiesātajiem piemērojamie sodi par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu. Soda izciešanas režīma prasības aptver arī Noteikumu Nr. 423 44. punktā noteikto notiesātā pienākumu un 45. punktā noteikto aizliegumu ievērošanu. Tādēļ par Noteikumu Nr. 423 44. punkta un 45. punkta noteikumu pārkāpumi ir atzīstami par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu, par ko noteikta atbildība Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. pantā. Par izdarīto pārkāpumu pieteicējam saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. panta pirmās daļas 1. punktu piemērots sods – aizliegt uz vienu mēnesi pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus brīvības atņemšanas iestādes veikalā.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71. panta pirmo daļu, uzliekot sodu, ievēro, kādos apstākļos pārkāpums izdarīts, notiesātā uzvedību pirms pārkāpuma, agrāk uzlikto sodu skaitu un raksturu, kā arī viņa paskaidrojumus par pārkāpuma būtību. Uzliktajam sodam jāatbilst notiesātā izdarītā pārkāpuma smagumam un raksturam.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 1. panta pirmo daļu krimināls odu izpildes uzdevums ir izpildīt krimināls odu saskaņā ar šajā kodeksā noteiktajiem krimināls odu izpildes pamatprincipiem, piemērojot notiesātajam šajā kodeksā noteiktos resocializācijas līdzekļus, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tādējādi secināms, ka krimināls odu izpildes mērķis ir panākt personas tiesisku uzvedību, kas sasniedzams ne tikai izolējot personu no sabiedrības, bet cik vien iespējams brīvības atņemšanas laikā strādāt ar notiesāto, lai šī persona mainītu savu attieksmi pret dzīvi sabiedrībā un tiesību normu ievērošanu un pēc soda izciešanas spētu dzīvot sabiedrībā, ievērojot tiesību normu prasības. No minētā izriet, ka brīvības atņemšanas iestādē piemērojamās pamudinājumu un sodīšanas sistēmas par režīma noteikumu ievērošanu (neievērošanu) mērķis ir ne tikai panākt bezierunu režīma noteikumu ievērošanu, bet panākt notiesātās personas pašas vēlmi ievērot noteikto ieslodzījuma vietas kārtību, kas savukārt veido personas attieksmi pret tiesību normu prasību ievērošanu kopumā. Tādēļ, tiesas ieskatā, brīvības atņemšanas iestādē jo īpaši ir jāievēro un jāizvērtē sodu piemērošanas samērīgums un atbilstība izdarītajam disciplīnas (režīma) pārkāpumam, rūpīgi izvērtējot notiesātās personas uzvedību pirms pārkāpuma izdarīšanas, iemeslu un mērķi, kādēļ pārkāpums izdarīts, kā arī notiesātās personas attieksmi pret izdarīto pārkāpumu. Proti, cietuma administrācijas tiesiska rīcība pret notiesāto ir sākotnējais solis notiesātās personas resocializācijas procesā brīvības atņemšanas vietā.

[14] Izvērtējot pārsūdzēto lēmumu un pieteicējam uzlikto sodu, tiesa konstatē, ka, nosakot piemērojamo sodu, ir vērtēta pieteicēja uzvedība pirms pārkāpuma, pieteicējam agrāk uzliktie sodi. Proti, nosakot piemērojamo sodu, ir ņemts vērā Ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu Nr. 2249 ietvertā informācija par pieteicēja iepriekš pieļautajiem šādiem pārkāpumiem, kā arī Rīgas Centrālcietuma Resocializācijas daļas vecākā inspektora 2019. gada 14. oktobra izziņā sniegtā informācija par pieteicēja izdarītajiem disciplinārpārkāpumiem un piemērotajiem disciplinārsodiem.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. panta ceturtās daļas 6. punktu attiekšanās izpildīt iestādes darbinieku likumīgās prasības, ir atzīstams par rupju disciplīnas pārkāpums.

Par pēdējo izdarīto disciplinārpārkāpumu (2019. gada 8. aprīlī) - administrācijas pārstāvja likumīgo prasību neizpildīšanu – pieteicējam disciplinārsods netika piemērots.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. panta piekto daļu (par sistemātiskiem režīma pārkāpumiem uzskatāmi brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumi, kas izdarīti divas vai vairākas reizes pēdējā pusgada laikā) pieteicēja pieļautajiem režīma pārkāpumiem nav konstatējams sistemātiskums.

Apkopojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka smaga disciplinārsoda piemērošana šādā gadījumā būtu nesamērīga un pieteicējam piemērotais disciplinārsods „izteikt rājienu", kas pēc Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmajā daļā paredzēto sodu smaguma secīgi ir otrais sods starp septiņiem tiesību normā paredzētajiem sodiem, ir atzīstams par samērīgu un atbilstošu sods, kas atbilst izdarītā pārkāpuma smagumam un raksturam.

[15] Ņemot vērā iepriekš norādīto, un izvērtējot Pārsūdzēto lēmumu kopumā, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par tiesisku un pamatotu, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu, Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71. panta piekto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2019. gada 22. oktobra lēmuma Nr. 1.6-A/3539 „Par piemēroto disciplinārsodu" atcelšanu.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese (personiskais paraksts) S. Pone